

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

**A MAGYAR
FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG**

HIVATALOS LAPJA

14. évfolyam 2. szám

2009. augusztus

Kiadja a MAB Titkársága

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 2008. április 24-i, 2009. május 29-i és július 3-i üléseinek határozatai, véleményezések, tájékoztatások

TARTALOMJEGYZÉK

TÁJÉKOZTATÁSOK.....	3
Beszámoló az Felülvizsgálati Bizottság három éves működéséről	3
Konferencia a magánfelsőoktatásról	5
Levelek a HÖÖK elnökének	7
Az Ftv tervezett módosítása	7
Megbeszélés az intézmény-akkreditáció 2008/09 etapjában résztvevő intézmények képviselőivel ..	7
MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK	8
Szakértői névjegyzék	8
2009/10-es etapban vizsgálatra kerülő intézmények.....	8
Orvosképzések akkreditációjának USA elismerése	8
A MAB 2008-as közhasznú beszámolója és 2009-es költségterve	9
Intézmény-akkreditációs kézikönyv és mellékletei.....	15
Módszertani és önértékelési útmutató az informatika alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatához.....	15
Az informatika alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatának ütemezése	15
Kiválósági hely címek (művészeti képzések)	16
SZEMÉLYI HÍREK.....	17
A MAB Felülvizsgálati bizottsága (FvB) három évre megválasztott tagjai (2009.07.01.-2012.06.30.)	17
A 2008/09-es intézmény-akkreditációs LB jelentések megvitatására felállítandó ad hoc kollégiumok tagjai.....	17
Kiválósági hely cím odaítélését elbíráló ad hoc bizottság	18
Ad hoc bizottság a KRE D161 Irodalomtudományi doktori iskola témavezetési kérdéseinek helyszíni vizsgálatára	18
Az informatikai szakok párhuzamos vizsgálatát végző LB elnöke és társelnöke tagjai	18
Változás bizottságokban.....	19
Változás a <i>Művészeti bizottság</i> személyi összetételében.....	19
DOKTORI ISKOLÁK	20
Kettős témavezetés a doktori képzésben.....	20
A fokozatot szerzett doktorandusz mint törzstag kritérium	22
Tartalmi hiányosságok kezelése a doktori iskolák véleményezése során	22
D161 KRE doktori iskola (bejelentés alapján indult) időközi vizsgálata.....	22
Törzstag megfelelőségi módosítások	23
<i>Támogatott</i> doktori iskola létesítések.....	23
INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK.....	23
A Művészetközvetítő képzési területen, zenekultúra képzési ágban ének-zene alapszakok párhuzamos akkreditációs jelentése	23
SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK.....	24
<i>Támogatott</i> mesterszak képzési és kimeneti követelmények	24
<i>Nem támogatott</i> mesterszak képzési és kimeneti követelmények	24
<i>Támogatott</i> alapképzési szakindítási kérelmek	24
<i>Nem támogatott</i> alapképzési szakindítási kérelmek	24
<i>Támogatott</i> mesterszak indítási kérelmek	25
<i>Nem támogatott</i> mesterszak indítási kérelmek	27

TÁJÉKOZTATÁSOK

Beszámoló az Felülvizsgálati Bizottság három éves működéséről (2006. július 1. – 2009. június 30.)

A leköszönő FvB mandátuma június 30-án lejárt. Az FvB részletes statisztikát is tartalmazó összesítést terjesztett a plénum elé három éves munkájáról. Az új összetételű bizottság is meghívást kapott a plénum ülésére.

A MAB FvB 2008 szeptemberében addigi munkájáról részletes írásbeli tájékoztatást készített és szóbeli kiegészítéseket adott. A MAB elnöksége, majd a MAB plénuma részletesen foglalkozott a beszámolóval. A jelen beszámoló nem kívánja megismételni az előző beszámolóban leírtakat.

A hároméves munka adatai

Az FvB 2006-ban összesen egy ügyben döntött, ebben a MAB plénumával egyezően. Valójában döntésekre csak 2007-ben került sor. 2007-ben szaklétesítési ügyben egy döntés született, a MAB Plénumával egyezően. Szakindítási ügyekben öt esetben döntöttünk, minden esetben a Plénum döntésével egyezően. Doktori ügyekben egy alkalommal döntöttünk, éspe dig a Plénummal egyező módon. Eltérés csak az egyetemi tanári ügyekben volt. Ekkor a MAB 86 esetben támogatót és 80 esetben nem támogatót pályázatokat. A 80 esetből 39 érkezett a MAB FvB-hez és ebből 13 esetben fordította meg a MAB FvB a döntést. Ez a többi esetekkel szembeni nagyobb eltérés indokoltta tette az adatok alapos elemzését, az egyetemi tanári értékelési eljárások továbbfejlesztését. Ez megtörtént. 2008-ban a MAB Plénuma 92 pályázatot támogatót és 43-at nem támogatót, ebből 16 került a MAB FvB elé, és egyetlen egy esetben fordította meg a Plénum döntését. Úgy látjuk, hogy ebben a tekintetben is érvényesült az azonos alapelvek szerint, de egymástól független döntés elve, a két szerv döntései lényegében egybeestek.

2008-ban a két szerv döntései közötti különbségek másutt jelentek meg. Az előforduló létesítési ügyben a döntések között nem volt eltérés. Megjelentek azonban az alapképzési szakok mellett a mesterképzési szakok indítási ügyei is. A MAB-hoz 66 alapszak indítási kérelme került, ebből a MAB 40-et nem támogatót és csak 26-ra mondott igent. A 40 ügyből 14 került a MAB FvB elé, és ebből 5 ügyet támogatót. Érthető módon ennél sokkal több

volt a mesterszakok indítási kérelme. 553 mesterszak indítási kérelem került a MAB elé, ebből 187-et nem támogatót a MAB. A nem támogatót esetekből 19 került csak a MAB FvB elé, és ezek közül 8-at „fordított meg”.

2009-ben a beszámoló összeállításáig egy létesítési ügy került a MAB FvB elé, ebben a bizottság pozitívan döntött. Alapszakokból 9 indítási kérelem került a MAB elé, ebből a MAB 3 esetben nem támogatta a kérelmet. A MAB FvB ebben az időszakban 7 esetben hozott döntést (áthúzódo ügyek), s ebből kettőt támogatót. Lényegesen nagyobb számban érkeztek mesterszak indítási ügyek. A plénum 2009 első felében 63 kérelmet kapott és 25-öt utasított el, ebből 20 került a MAB FvB elé és ebből 4-et támogatót.

Május 29-ig egy kivételével minden ügyet lezártunk.

Tanulságok

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy sikerült a MAB FvB szakmai függetlenségét biztosítani. Ehhez nem kellett létrehozni egy külön apparátust. Ezáltal a MAB FvB költségkímélően tudott dolgozni. Azt tartottuk szem előtt, hogy azonos alapelvek mellett függetlenül döntünk.

Az adatok elemzése, több tanulsággal is jár. Egyfelől a MAB negatív döntéseit a felsőoktatási intézmények egyre nagyobb arányban fogadják el. Már 2008-ban az elutasított mesterszak indításoknak csak 10%-ában kértek felülvizsgálatot, és csak alig több mint 4%-ában találtak ezt jogosnak. Mivel az egyetemi tanári ügyekben is hasonló tapasztalatunk volt, úgy látjuk, hogy a két testület döntései egyre inkább koherensek.

Nem kívánjuk ugyanakkor eltitkolni, hogy az elmúlt időben voltak szakmai nézeteltérések is a MAB és a MAB FvB között. Ezek közül talán külön is említésre méltóak egyes főiskolák kísérletei, hogy tanárképzési szakokat indítsanak, értelemszerűen mesterszinten. Anélkül, hogy konkrét ügyeket említhetnénk, a tudományos és egyetemi szektor egyes képviselői kétségbe vonták, hogy az egyébként eddig tanárképzéssel foglalkozó főiskolák alkalmasak mesterszintű tanárképzésre. A helyzet szerintünk

az, hogy ez egyes esetekben igaz, más esetekben viszont nem. Lehet, hogy volt olyan eset, amelynek megítélésében a MAB FvB tévedett, de fontosnak tartottuk és fontosnak tartjuk, hogy minden egyes eset külön és egyedi elbírálást kapjon.

A MAB FvB elfogadta a Plénum azon javaslatát, hogy a KÁB elnökök és a MAB FvB között jöjjön létre egy kölcsönös tájékoztatás és visszacsatolás. Ez természetesen csak az FvB döntése és annak kihirdetése után jöhet létre, hiszen a felülvizsgálati eljárásban nem vehet részt olyan személy, aki a MAB döntésének kialakításában részt vett. Ennek a technikai részét még ki kell dolgozni. Az erre irányuló kísérleteink eddig nem jártak eredménnyel. Ezzel kapcsolatban mi most a következő FvB-nek javaslatokat készítünk elő.

Volt néhány olyan eset, amikor a MAB FvB-t nem tartalmi, hanem eljárási ügyben kérték a felülvizsgálatra. Az etikai ügyek nem tartoznak a MAB FvB elé, de ha azok a jogszabályok, a MAB SzMSz, illetve a MAB követelményrendszere követésének elmulasztásáról is szólnak, meg kellett vizsgálnunk őket. Az eddig elénk kerülő ügyeket sikerült rendezni, s nem került sor döntésre, csak közvetítésre.

Egyes részleteiben vitássá vált a MAB FvB döntéseinek nyilvánossága. A MAB FvB is azon a véleményen van, hogy a három szakaszból (beadás, döntés, kihirdetés) az első és a harmadik fázis nyilvános, a második nem. Azonban a szaklétesítési és indítási ügyekben a felülvizsgálati kérelmet az Oktatási Hivatalhoz kell beadni, és az kéri a MAB FvB szakvéleményét, ezért a választ is az OH-nak kell címezni. Ez azt a helyzetet hozta, hogy a MAB FvB döntése és az érintett intézmény értesülése között hetek, néha hónapok teltek el. Mivel a MAB FvB döntései nyilvánosak, az ügyrendünkbe, a MAB elnökének javaslatára, egy olyan eljárási szabály került, amely szerint az OH és az érintett intézmény egyszerre kapják meg a MAB FvB szakértői véleményét, azzal, hogy a kísérőlevélben az intézménynek jelezzük, hogy a „hivatalos döntést” az OH fogja majd nekik megküldeni.

A MAB FvB a döntéshozatali eljárásban nemcsak a Plénum döntésének indoklását, hanem az azt megelőző döntéseket, szakértőkét, KÁB-ét és kollégiumét is megnézte. Nehéz általános megállapításokat tenni. Annyit mégis érdemes megjegyezni, hogy a szakértői vélemények az elfogadhatónál nagyobb számban semmitmondóak, állításaik indokai közhelyek vagy egy-

szerűen elmaradnak. Ez nehéz helyzetet okoz az elutasító döntések indoklásánál, amelyekhez a KÁB-ok az indokokat a szakértői véleményekben keresik. A szakértőknek nem a szakértelme hiányzik, hanem inkább rejtőzködnek, mivel sajnos nem kevés esetben kiszivárogo a személyazonosságuk. Ez különösen elfogadhatatlanná tette azt az országgyűlési javaslatot, amely szerint a szakértői véleményeket nem szabad anonimizálni.

Konfliktusok a politikával

Több esetben találkoztunk azzal, hogy a MAB FvB negatív döntéseit az érintettek nem fogadták el. Ilyen esetekben általában a miniszterhez fordultak. Az ügyek egy részében a szakállamtitkár utasítására az Oktatási Hivatal új eljárást vagy kiegészítést kért. Az új eljárást egy esetben sem tartottuk megalapozottnak, a kiegészítéseket kérő levelek megszorodása után pedig egyeztetést kértünk az Oktatási Hivatal vezetőjétől. Ez megtörtént, és bár nem azonnal, de fokozatosan a kiegészítésre irányuló kérések megszűntek, vagy legalábbis az utóbbi időben szünetelnek.

Az FvB döntései, ha azok egyeznek a MAB döntéseivel kötelezik az Oktatási Hivatalt. A miniszteri felülvizsgálat, amely a MAB FvB döntésére és nem eljárására vonatkozott, azonban egy negyedik fórumot teremtett. (Plénum, FvB, OH, Miniszter). Ennek jogszerűségét a létesítési és indítási ügyekben vitattuk. Nyilván ennek következménye lett, hogy a hatályos felsőoktatási törvény legújabb módosításában a 106. § (2) bekezdése a következő mondattal bővült: *A miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményétől eltérhet.*

Mivel ezáltal a miniszter törvényi felhatalmazást kapott a MAB szakértői véleményétől való eltérésre, ez egyrészt a MAB szakértői munkáját egészében kérdőjelezi meg, másrészt alkotmányossági problémákat is fölvet.

Összefoglalás

A MAB FvB hároméves munkája során kialakult ennek az eddig nem létező minőségbiztosítási szintnek eljárási rendje és eljárási gyakorlata. Értelemszerű, hogy a „nehéz és a vitatható” esetek kerültek a MAB FvB elé, ezért az FvB döntéseit is nehezebben, lassabban hozta meg, bár mindenkor betartotta a kitűzött határidőket.

A MAB FvB döntéseinek központjában az oktatás személyi feltételrendszerének minősége

állt. Tapasztalatunk szerint a felsőoktatás extenzív növekedését az oktatók minősége nem követte. A kiváló oktatók mellett aránytalanul nőtt a kevésbé alkalmas vagy alkalmatlan oktatók száma, ahogy a felsőoktatás hallgatói összetétele is erősen hígult. Az oktatók értékelésébe nem lehetett eddig bevonni a nemzetközi szakmát, nincs igazi verseny a legfontosabb oktatói posztokon. Sok helyen nem működik a hallgatói véleményezés, vagy formális. Súlyos problémát okoz, hogy a felsőoktatás vezetői nem intézetük minőségében, hanem mennyiségi mutatóiban érdekeltek. További minőségi problémát okoz, hogy a felsőoktatás finanszírozása nem a felvett, hanem a bent lévő hallgatói létszámot követi, ami akadályozza a szelekciót. Az oktatás irányítása tovább bürokratizálódik. Az oktatók idejük aránytalanul nagy részét töltik adminisztrációval, pályázattal, adatszolgáltatással. Az internetes hozzáférés megváltoztatta, de nem oldotta meg a helyzetet. A MAB FvB munkáját egyfajta minőségbiztosításnak is tartja. Nem véletlen, hogy a felülvizsgálati kérelmek túlnyomó többsége a bölcsészet- és a társadalomtudományok területéről származik. Ez természetesen függ az ezekről a

területekről bejövő nagyobb ügyszámtól is, de tükrözi e tudományterületek speciális minőségi problémáit is. A legtöbb új intézmény és sokszor a régi, de egyensúlyukat nem találó intézmények is ezeken a területeken keresik a hallgatói piacot. A hangzatos szaknevek mögé azonban sem megfelelő oktatói gárdát, sem megfelelő tartalmat nem tudnak állítani. Nem kevés esetben a színvonalat a hangnemmé akarják pótolni.

Ugyanakkor a MAB FvB döntései segíthetik a MAB mindennapi munkáját is. A Titkárság referensei, ha idejük engedi, el szokták olvasni a MAB FvB indoklásait. Ez egyfajta visszacsatolás. A MAB FvB elnöke rendszeresen részt vett a MAB elnökségi ülésein, ahol alkalom nyílt a felmerülő problémák megvitatására, a kölcsönös tájékoztatásra.

Egészében megállapíthatjuk, hogy a MAB Felülvizsgálati Bizottsága beilleszkedett a MAB normális, mindennapi tevékenységébe.

Budapest, 2009. május 11.

Róna-Tas András, Biró Péter, Szekeres Júlia

Konferencia a magánfelsőoktatásról

(Bécs, május 7-8.)

2009. május 7-8-án 2 napos konferenciát szervezett az osztrák ÖAR (*Österreichischer Akkreditierungsrat*) és a holland-flamand NVAO (*Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie*) az európai magán felsőoktatás helyzetéről, alakulásáról, a tapasztalatokról. 17 országból 81 résztvevő volt jelen.

Néhány szó a vendéglátóról, az ÖAR-ról: az ügynökség 2000-ben jött létre, kifejezetten a magán felsőoktatás minőségbiztosítási igényeit szolgálva. 8 tagja van, melynek a többsége nem osztrák, hanem a felsőoktatás nemzetközileg ismert és elismert szakértője más-más országból. A FOI-k által benyújtott anyagok enél fogva angolul készülnek. Az ügynökség program- és intézményakkreditációval foglalkozik, ez utóbbi első körben 5 évre, majd 10 évre szól. 2000 márciusa óta 51 intézményi és 86 új szaklétesítési kérelemmel foglalkoztak. A jelenlegi állapot: 12 magánegyetem 153 programmal, kb. 5000 hallgatóval. A főbb képzési területek: jog, társadalomtudomány, teológia, informatika, orvostudomány, marketing, zene és művészetek.

A konferencián az alapvető kérdésen, hogy ti. mi a magán felsőoktatás, véget nem érő dis-

kurzus folyt: már az elnevezést is különféleképpen használták: „private”, „non-public”, „non-state”. Különbséget tettek a nonprofit és a profit orientáltságú FOI-k, valamint a tisztán magán, és a magánalapítású, de állami támogatást kapó (ún. hibrid) modellek között. Olyanra is akad példa (kremsi egyetem), hogy ugyan állami alapítású az intézmény, de magántőkéből tartják fent. A széttartó elméleti viták után általában az alábbiak állapíthatók meg:

- a magán felsőoktatási szektor nem homogén, minden intézményt a saját, nemzeti kontextusában kell értékelni
- az utóbbi 10 évben gyors és spontán növekedés következett be az intézmények és a jelentkezők, valamint a felvettek számában is (Hollandiában például 2006-ban 1,1 milliárd(!) eurót költöttek a magán felsőoktatásra)
- folyamatos és egyre erősödő verseny jellemzi a szektort a hallgatókért és a diploma elismertségéért
- a szektor néhol gyorsabban fejlődik, mint a nemzeti kapacitás, azaz, sok program, sok intézmény, de lélekszámban kevesebb je-

lentkező (vagy ezt csak a túl nagy kínálat miatt érezni így)

- a minőségi és az akkreditációs szempontok állandó változásban vannak, ezért nehezen követhető a folyamat (főleg a balkáni országoknál)
- kerülni kell a túlszabályozást, de a megfelelő, nemzetközi szinten vállalható minőségért ugyanazok a játékszabályok szükségesek a public és a private szektorban is

Készült 2 érdekes felmérés: az egyiket az ÖAR, a másikat az NVAO szervezte.

Előbbi az ECA (*European Consortium for Accreditation*) országok (Ausztria, Belgium, Dánia, Norvégia, Franciaország, Németország, Hollandia, Lengyelország, Spanyolország, Svájc) akkreditációs ügynökségeit kérdezte 3 nagyobb területről: jogszabályi háttér, minőségbiztosítás, a magánszektor „kiterjedése és mérete”. Érdekességként kiderült, hogy Dániában nincs magán felsőoktatás, sőt törvény által szigorúan tiltva, ugyanakkor Svájcban nem szabályozza őket semmi. A legkisebb intézmény egy lengyel képzőhely 17 hallgatóval, a legnagyobb egy holland 20.000 diákkal. A hallgatók átlagléttszáma 1000. Németországban

csak a magán FOI-knak van intézményakkreditáció, Franciaországban a magán FOI-nak kötelező megfelelnie az akkreditációs ajánlásoknak, az államinak csupán ajánlott (!).

Az NVAO az intézményeket kérdezte: a több mint 400-ból azonban csak 39-en válaszoltak, így nem nevezhetjük a felmérést reprezentatívnak. A válaszokból kiderült, hogy a legtöbb FOI BA képzést folytat, második helyen az MA, harmadik helyen a doktori áll. A FOI-k túlnyomó többsége tapasztal nehézségeket az akkreditáció folyamán szemben az állami FOIkkal.

Úgy vélik, hogy az akkreditációs ügynökségek értik a magánszektor specifikumait, de szükségesnek gondolják a magán-terület szakértők általi képviselését az ügynökségeken belül. A minőséget tekintve a többség (16 FOI) hasonlóan jónak érzi magát az állami intézményekhez képest, de szintén sokan (15 FOI) úgy véli, hogy a magán FOI-k minősége minden téren sokkal jobb.

Az egyik legérdekesebb előadás a balkáni régióról szólt, az összehasonlításhoz néhány szám:

ORSZÁG	LAKOSSÁG (MILLIÓ)	FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK SZÁMA		HALLGATÓK SZÁMA (X 1000)	
		ÁLLAMI FOI	MAGÁN FOI	ÁLLAMI FOI	MAGÁN FOI
ALBÁNIA	3,8	12	28	145	19,8
BOSZNIA-HERCEGOVINA	3,9	8	22	12,2	
BULGÁRIA	7,8	37	14	230	
HORVÁTORSZÁG	4,5	21	28	125	16
GÖRÖGORSZÁG	11,2	61	9	587	
KOSZOVÓ	2,2	2	27	37	38
MACEDÓNIA	2,1	5	16	64	8,9
MONTENEGRÓ	0,68	1	4	20	
ROMÁNIA	23,8	62	56	550	220
SZERBIA	7,9	34	33	239	
AUSZTRIA					
	8,3	42	12	274	5
MAGYARORSZÁG					
	10	30	40	343,8 (2007/08)	54,1 (2007/08)

Az előadó az albán akkreditációs ügynökség igazgatója volt, így Albánia szerepelt esettanulmányként. Érdekes a Tirana-központúság: 28 magán FOI-ból 25 a fővárosban van (+ 5 állami FOI), 3 vidéken (+ 6 állami FOI). Tandíj az állami szektorban: 200-1000 euró/év, a magánban: 1500-5000 euró/év, átlagfizetés: 400 euró. Nehézségként említette, hogy rövid idő alatt túl sok kérelem érkezik minden területről, az intézmények újabb és újabb programokat ta-

lálnak ki, miközben az akkreditációs követelmények változnak (s nem mindig következetesen). A magán FOI-k nagyon eltérően szelektálnak a jelentkezők között: valójában szemben az állami szektorral gyakran semmilyen kritérium nincs, amelyet teljesíteni kellene. Nincs még elegendő visszajelzés a munkaerőpiactól, nagyobb, átfogóbb tanulmányok lennének szükségesek, hogy tudják, min változtassanak.

A helyzet megoldásához a jogszabályi háttér is rendezni kellene.

A hallgatókat egy spanyol magánegyetemen pszichológiát tanuló lány és egy holland informatikus fiú képviselte. Elmondásuk szerint fel sem merült bennük, hogy állami oktatásba jelentkezzenek, mert a magánszektor sokkal vonzóbb volt számukra. A magán FOI-kat ugyanis a munkaerőpiac hívja életre, így a munkáltató elvárásai (a kompetenciák területén) és a hallgató érdeklődése sok esetben találkozik. A magánszektor erősen karrierorientált, az első évtől kezdve szoros kapcsolatban vannak a potenciális alkalmazókkal, sőt, a legjobbakat már tanulmányaik alatt kiemelik és foglalkoztatják, még a humán területen is.

Összegzésként - az elhangzottak alapján- a következő ajánlásokat lehetne tenni:

- a már többször említett jogszabályi háttér rendezése - ahol szükséges
- külföldi szakértők bevonása az akkreditációs eljárásokba
- "nemzetköziesedés", közös képzés, közös diploma más országbeli magán FOI-kkal
- teljes transzparencia minden szinten
- az információ-áramlás biztosítása
- kerülni kell a túlszabályozást, de a megfelelő, nemzetközi szinten vállalható minőségért ugyanazok a játékszabályok szükségesek a magán és az állami szektorban is

Dégi Nóra szakreferens

Levelek a HÖÖK elnökének

Bazsa György levélben fordult a HÖÖK elnökéhez, hogy a *Bologna with Student Eyes* című kiadványhoz miért adtak a valóságnak nem megfelelő adatokat, melyek alapján a nemzet-

közi kimutatásban Magyarország a legrosszabb kategóriába került a minőségbiztosításban való hallgatói részvételt tekintve.

Az Ftv tervezett módosítása

Bazsa György a 2009. július 3-i plenáris ülésen tájékoztatta a testületet a június 5-én péntek délután e-mailben megkapott Ftv módosítás tervezetének főbb pontjairól. Az OKM június 8-án hétfőn 12 órára hívta össze a felsőoktatási testületek vezetőit, s kérte a MAB elnökének észrevételeit a tervezetről. A plénum tagjai a módosítás tervezetét nem kaphatták meg véleményezésre. A tervezet néhány fontosabb eleme a következő:

- A MAB külső értékelését végző nemzetközi látogató bizottság is tett olyan javaslatot, hogy a 29 fős testület túl nagy, csökkenthető volna. Az Ftv módosítási tervezet a 29 helyett így 19 MAB taggal számol.
- Nem képzési ági, hanem tudományterületi bizottságok felállítása szerepel a tervezetben.
- Kimaradni látszik a MAB minőségitelesítési funkciója. Az elnök kiemelte, hogy ha

ezt a funkciót nem gyakorolhatja a MAB, az hátrányosan befolyásolná a magyar felsőoktatás minőségét.

Az Állami Számvevőszék élesen megfogalmazta aggályát, miszerint évek óta hiányzik a felsőoktatás stratégiája és minőségpolitikája, nem alkotta még meg ezeket semelyik fórum, pedig ezek fontos és szükséges iránymutató dokumentumok lennének.

Az Ftv módosítással kapcsolatban a DOSZ is támogatja, hogy a minőségitelesítési funkció a MAB kezében maradjon. Az Ftv módosítási tervezetben a DOSZ képviselője kimarad a MAB majdani delegáltjai közül. Ezt a DOSZ nem tartja elfogadhatónak. Nem a többi delegáló szervezet rovására szeretnék a DOSZ meghívását, de mindenképpen szerephez kellene jusson a DOSZ is a MAB-ban a doktoranduszok képviselőjében.

Megbeszélés az intézmény-akkreditáció 2008/09-es etapjában résztvevő intézmények képviselőivel

A MAB 2009. június 15-én záró beszélgetésre hívta az ELTE kari tanácstermébe az intézmény-akkreditáció 2008/09-es etapjában résztvevő intézmények képviselőit, akik elmondhatták tapasztalataikat, véleményüket, javaslatukat a lefolytatott eljárással kapcsolatban. Több

hasznos észrevétel és kérdés hangzott el, amelyeket a MAB elnöke megválaszolt, illetve ígérete szerint felhasznál a jövőben sorra kerülő intézmény-akkreditációs eljárások lebonyolítások hatékonyabbá tétele érdekében.

MŰKÖDÉSI HATÁROZATOK

Szakértői névjegyzék

2009/4/II. sz. MAB határozat (09.04.24.)

A MAB jogszabályi kötelezettségének tesz eleget a névjegyzék létrehozásával.

A plénum elfogadta az internetes adatbázis alapú szakértői névjegyzék létrehozására vonatkozó dokumentumot. A „Tennivalók” 9. pontja a tervezethez képest módosult: „Az adatbázis külön tárolja a szakértők törzsadatait és külön a felkéréseket és megírt bírálatokat (melyik beadvány, időpontok, igen/nem, ehhez képest a KÁB igen/nem stb.)”

Tennivalók:

1. A szakértői névjegyzéket olyan módon kell létrehozni, hogy a szakértő az interneten elérhető adatbázisba belépve töltsse ki adatait. Így nem kell más forrásokból átmásolni azokat. Célszerűen a MAB kialakítás alatt álló belső információs rendszerének részeként kell az adatbázist létrehozni.
2. Meg kell határozni, hogy pontosan milyen adatokat kérünk be a szakértőktől.
3. A MAB szakreferensek összeállítják az eddigi szakértők névsorát az utóbbi 5-8 év alapján. Rendelkezésre álló alapadataikat (név, e-mail, telefonszám) Excel táblába viszik fel (eddiggi kapcsolatok, adatbázis www.doktori.hu stb. alapján).

4. A levélben említett elnökök (KÁB, DK, ETK, MAB) kijelölik a névjegyzékbe felkérendő szakértőket.
5. A kijelölt szakértők rendelkezésre álló alapadatait a MAB informatikusa betölti a fenti Excel táblából az adatbázisba.
6. A névjegyzékbe bekerülő szakértők Nyilatkozatot fognak aláírni. (Lásd alább.)
7. A felkérő levélhez csatolni kell a tudományágak és képzési ágak listáját, a felkértek az adatbázisban adataik felvitelekor abból választhatnak, de a megnevezésen belül szűkíthetik szakterületüket: az adatlapon legyen egy „Megjegyzés” vagy „Egyéb közlendők” rovat.
8. Az adatbázisból legyen kivehető egy teljes névsort lefedő e-mail címlista, pl. tájékoztatáshoz, felkészítéshez stb. Az e-mailekből a címlista tagjai nem ismerik meg és nem használhatják fel a listát.
9. Az adatbázis külön tárolja a szakértők törzsadatait és külön a felkéréseket és megírt bírálatokat (melyik beadvány, időpontok, igen/nem, ehhez képest a KÁB igen/nem stb.)

2009/10-es etapban vizsgálatra kerülő intézmények

2009/5/III. sz. MAB határozat (09.05.29.)

A 2005/2/VI/3. sz. MAB határozat szerinti eredeti ütemezés szerint sorra kerülő ELTE, SE, PPKE {benne az integrálódott VJTF-el}, KRE, valamint az időközben a NyME-be integráló-

dott BDF intézményeken kívül a 2009/10-es tanévben az eredetileg későbbi időpontra tervezett Harsányi János, Tomori Pál és Wekerle Sándor főiskolák esetében is elvégzi a MAB az intézmény-akkreditációs értékelést.

Orvosképzések akkreditációjának USA elismerése

A magyar orvosképzések akkreditációjának az amerikai eljárási standardokkal való összevetését végzi az amerikai szervezet. (A pozitív vélemény, a megfelelés a Mo-n tanuló amerikai hallgatók amerikai ösztöndíjának odaítélése miatt fontos – valamint a magyar orvosképzés presztízsének is jót tesz.)

Az amerikai oktatási minisztérium megfelelő bizottsága előtti washingtoni meghallgatás a magyar fél számára pozitívnak mondható, tennivalóink elfogadhatók és megoldhatók, az akkreditációs eljárásunk egyes dokumentumait angolra fordítva eljuttatjuk, és az orvosképzésben a gyakorlati képzés lehetséges helyszíneire vonatkozóan megfelelő szabályokat megfo-

galmaznak a képzőhelyek. Tervezett a 8 éves akkreditációs ciklus 5 évre rövidítése is. Az orvostudományi KÁB előterjesztésére a plénum határozatot fogadott el a külföldi gyakorlólhelyek ellenőrzéséről az orvosképzésben:

2009/5/VI/6. sz. MAB határozat (09.05.29.)

1. A MAB felhívja az orvosképzést folytató egyetemek vezetőinek figyelmét arra, hogy az orvostanhallgatók által külföldön töltött

tanulmányi időszak szakmai ellenőrzése a képzést folytató kar feladata.

2. Az ellenőrzés kari/egyetemi szabályait a MAB kéri soron kívül megküldeni, 2009. december 31-i határral.
3. Az egyetem a külföldi gyakorlólhelyek helyszíni ellenőrzését csak abban az esetben mellőzheti, ha a hallgató választható tantárgyból (un. elektív) gyakorlatot tölt a külföldi képzőhelyen.

A MAB 2008-as közhasznú beszámolója és 2009-es költségterve

2009/5/V/1-2. sz. MAB határozat (09.05.29.)

A MAB plénuma a Felügyelő bizottság javaslatát is figyelembe véve elfogadta a MAB 2008-as közhasznú beszámolóját.

2009/5/V/4. sz. MAB határozat (09.05.29.)

A MAB plénuma a Felügyelő bizottság javaslatát is figyelembe véve elfogadta a MAB 2009-es költségtervét.

1. Eredménykimutatás és mérleg

18190247-2-42

Statisztikai számjel vagy adószám

Közhasznú szervezet megnevezése: Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Közhasznú szervezet címe: 1061 Budapest, Király utca 16.

Közhasznú besorolású közhasznú szervezet közhasznú beszámolójának eredménykimutatása

2008.év 01. 01. -tól - 12. 31-ig

adatok e Ft-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele (2.-10.sorok)	253 778	0	326 219
2.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	200 000		210 000
3.	a. alapítótól	200 000		210 000
4.	b. központi költségvetésből			0
5.	c. helyi önkormányzattól	0		0
6.	d. egyéb	0		0
7.	2. Pályázati úton elnyert támogatás	1 403		6 526
8.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	48 982		102 872
9.	4. Tagdíj származó bevétel	0		0
10.	5. Egyéb bevétel	3 393		6 821
11.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele (12.-13.sorok)	0	0	0
12.	1. Értékesítés nettó árbevétele	0		0
13.	2. Egyéb vállalkozási bevétel	0		0
14.	C. Összes bevétel (1+11. sor)	253 778		326 219
15.	D. Közhasznú tevékenység ráfordításai (16.-21. sorok)	206 990	0	262 066
16.	Anyagjellegű ráfordítások	32 222		41 096
17.	Személyi jellegű ráfordítások	170 546		209 495
18.	Értécsökkenési leírás	798		4 027
19.	Egyéb ráfordítások	3 407		7 385
20.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	17		63
21.	Rendkívüli ráfordítások			0
22.	E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai (23.-28.sorok)	0	0	0
23.	Anyagjellegű ráfordítások	0		0
24.	Személyi jellegű ráfordítások	0		0
25.	Értécsökkenési leírás	0		0
26.	Egyéb ráfordítások	0		0
27.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	0		0

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév
28.	Rendkívüli ráfordítások	0		0
29.	F.Összes tevékenység költségei (15.+22.sor)	206 990	0	262 066
30.	közhasznú tevékenység eredménye(1.-15.sor)	46 788		64 153
31.	vállalkozási tevékenység eredménye(11.-22sor)	0		0
32.	G. Adózás előtti eredmény(30.+31.sor)	46 788	0	64 153
33.	H. Adófizetési kötelezettség	0		0
34.	I.Tárgyévi eredmény (32.-33. sor)	46 788		64 153

Budapest, 2009. március 31.

Közhasznú besorolású közhasznú szervezet közhasznú beszámolójának mérlege

2008.év 01. 01.-tól - 12.31.-ig

adatok e Ft-ban

Sorszám	A tétel megnevezése	2007-12-31	Előző év(ek) helyesbítései	2008-12-31
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2.-4. sorok)	757	0	4 327
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	0		261
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	757		4 066
4.	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	0		0
5.	B. Forgóeszközök (6.-9. sorok)	104 502	0	136 512
6.	I. KÉSZLETEK	0		0
7.	II. KÖVETELÉSEK	9 709		9 264
8.	III. ÉRTÉKPAPÍROK	0		0
9.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	94 793		127 248
10.	C. Aktív időbeli elhatárolások	7 645		1 592
11.	ESZKÖZÖK (AKTIVÁK) ÖSSZESEN (1.+5.+10. sor)	112 904		142 431
12.	D. Saját tőke (13.-18. sorok)	51 406		115 559
13.	I. INDULÓ TŐKE/JEGYZETT TŐKE			
14.	II. TŐKEVÁLTOZÁS/EREDMÉNY	4 618		51 406
15.	III. LEKÖTÖTT TARTALÉK			
16.	IV. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK			
17.	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGBŐL	46 788		64 153
18.	VI. TÁRGYÉVI EREDMÉNY VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL	0		0
19.	E. Céltartalék	0		0
20.	F. Kötelezettségek (21.-23. sorok)	60 894		25 425
21.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK			
22.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK			
23.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	60 894		25 425
24.	G. Passzív időbeli elhatárolások	604		1 447
25.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (12.+19.+20.+24. sor)	112 904	0	142 431

Budapest, 2009. március 31.

2. Tartalmi beszámoló

A MAB 2008. évi közhasznú tevékenységéről szóló rövid tartalmi beszámoló

(A MAB Közhasznú jelentésének 6. számú melléklete)

1. Áttekintés

A MAB szakmai tevékenységének széles spektrumát, valamint az utóbbi évekre jellemző folyamatos munkaterhelés növekményt az

alábbi táblázat összegzi. (Az adott évben határozattal lezárt ügyek száma.)

Tevékenység és határozat típusa	2006	2007	2008
Új intézmény létesítése	3	7	0
Új kar létesítése	7	0	0
Külföldi intézmény Mo.-i működése	4	4	4
Alapszak létesítés	35	4	14
Mesterszak létesítés	125	208	56
Alapszak indítás	142	97	70
Mesterszak indítás	74	252	559
Doktori iskola létesítés	7	2	13
Doktori iskola megfeleléségi vizsgálat	–	–	167
Véleményezett egyetemi tanári pályázat	152	171	135
2. körös intézményi akkreditáció (kari egységben)	42	33	33
Párhuzamos akkreditáció (programok száma)	90	0	9
Felülvizsgálati ügyek	1	47	51
Összesen	681	825	1111

A további közhasznú tevékenységek sorában a következőket kell megemlítenünk:

- állásfoglalások bizottsági előkészítése, meghozatala és kiadmányozása,
- különböző jogszabálytervezetek véleményezése,
- akkreditációs követelmények és eljárások megalkotása és karbantartása,
- a MAB honlapjának fenntartása,
- felszólamlások, határozatok megtámadása miatti újabb szakértői véleményezések,
- kiadványok megjelentetése,
- nemzetközi kapcsolatok

A 2008-ban végzett munkák sorában – a rendkívül nagyszámú **mesterszak indítási** véleményezés mellett – külön is ki kell emelni a **doktori iskolák megfeleléségi vizsgálatát**, melyet a doktori képzésről szóló új kormányrendelet nyomán, kizárólag elektronikus úton, a 2007-ben megalkotott doktori adatbázisban végeztünk. A fent közölt táblában csak a doktori iskolákra vonatkozó határozatok számát tüntettük fel, ezeken túlmenően **összesen 2.391 doktori iskolai törzstagjelölt megfeleléséről** is véleményt alkottunk, s határozatot hoztunk továbbá **8 doktori iskola vezetőváltási** ügyben.

Jelentős munka volt 2008-ban továbbá a **MAB nemzetközi külső értékelése**, melynek lebonyolítása az OKM és az MRK koordinálásában zajlott, s melynek **költségeit** (a döntő hányadot, mintegy 8 M Ft-ot) nem a MAB, hanem **az OKM fedezte**. A MAB-ra a közvetlen költségekből a nemzetközi értékelő panel helyszíni látogatásának néhány étkezési, ülés-ellátási és helyi közlekedési költsége hárult, a közvetett költségeken túl.

A MAB igen aktív és elismert nemzetközi szerepvállalása (INQAAHE, ENQA, CEE Network, tisztségek, projektek, konferenciák) dön-

tő mértékben 2008-ban is az adott nemzetközi illetve külföldi szervezetek segítségével, finanszírozási részvételével volt lehetséges.

2. A MAB 2007. évi tevékenységének súlypontjai

- A többciklusú képzés hazai bevezetése korábban nem tapasztalt hatalmas feladatot jelentett és jelent a MAB számára, mind tartalmilag, mind szervezésben és munkamennyiségben. Az előző testületre ebből az alapképzési szakok képzési és kimeneti követelményeinek (kkk) szakértői véleményezése és az alapszak-indítási kérelmek tömegének elbírálása jutott. A jelenlegi testületre ezek alig kisebb mértékű folytatása, de ennél is nagyobb számban és döntő hányadban a **mesterképzési szakok** hasonló feladata hárult és hárul.
- Ebben az évben is külön meg kell említeni az egy **tanári mesterszak** vs. 83 szakképzettség problematikáját. A MAB – e téren különösen erős időkényszerben – az elmúlt évben elsősorban a *képzési és kimeneti követelmények*, 2008-ban pedig a *szakindítások* tekintetében ütközőpontja lett a korábban nem elég széleskörűen harmonizált és még mindig fennálló vélemény- és érdekkülönbségeknek, s ez mind a testületen belül, mind kifelé érezhető feszültségeket eredményezett. Ezek mérséklésének továbbra sem könnyű feladata a szféra minden szereplőjének konstruktív együttműködését igényli, erre egy kerekasztal megszervezésével a MAB kezdeményező volt. A tanárképzés ügye még korántsem ért nyugvópontra, a most esedékes első alkalmi jelentkezések fontos visszajelzést jelentenek.
- A MAB elfogadta a korábbi kedvező tapasztalatokon alapuló kezdeményezést és

úgy döntött, hogy 2008-tól szervezetileg külön-külön folytatja le az **intézményi és a párhuzamos szak-akkreditációt**. Ez nem jelentéktelen többletfeladatot (és költséget) jelent, de így jobban tudunk koncentrálni az egyre nagyobb jelentőséggel bíró intézményirányítás, szervezeti működés, minőségpolitikai gyakorlat elemzésére és értékelésére, másrészt a párhuzamos szak-akkreditációk biztonságosabb analízist, megalapozottabb összehasonlító szintézist tesznek lehetővé az egyes képzési ágakban. Ebben a rendszerben 2008-ban 17 intézményt akkreditáltunk és elkezdjük a művészeti szakok párhuzamos akkreditációját.

- d) A **doktori képzésről** 2007. március 7-én megjelent kormányrendelet több új eleme indokoltá tette, hogy az egyetemek gondolják át, és részben szervezzék át a doktori iskolák működését, s ezek után a MAB végezzen el egy értékelést az új követelményeknek való megfelelésről. A MAB az értékelést (és az újonnan létesítendő doktori iskolák akkreditációját) egy nyilvános, teljes körű elektronikus adatbázisban végzi el. Az értékelés első szakaszát 2008 tavaszán zártuk le. Az új doktori iskolák értékelését az adatbázisra építve kellő szakmai alapossággal folyamatosan végezzük.
- e) A talán legkényesebb MAB feladatban, az **egyetemi tanári pályázatok** véleményezésében bevezettük a pontozásos értékelést. Ezzel azt kívántuk elérni, hogy a szakértők minden szempontot, oktatást, kutatást, szakmai súlyt, elismertséget átgondoltan értékeljenek, s a különböző véleményalkotási vagy döntési szintek – a bizottságokon és a plénumon át a miniszterig – tárgyyszerűbb és objektívebb érvrendszer alapján erősítsék, vagy változtassák meg az előző szinten kialakult véleményt és értékítéletet. A pontrendszer hatását pozitívnak tartjuk, ezzel egységesebb, áttekinthetőbb, nyíltabb értékrend felé mozdultunk el, de a tapasztalatok alapján további finomítást végzünk.
- f) 2008 hosszabb távra is kiható eseménye volt a **MAB ENQA** (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*) **tagságának megújítása** egy nemzeti koordinálású, de nemzetközi kivitellezésű **külső értékelés** keretében. Ez egyrészt az önértékelési jelentés elkészíté-

sét (2007-ben), másrészt a látogató bizottság helyszíni tevékenysége megszervezésében való közreműködésünket, másrészt a jelentés véleményezését, észrevételeink megfogalmazását és cselekvési terv készítését jelentette. Az ENQA Board 2008 szeptemberében újabb öt évre meghosszabbította teljes jogú tagságunkat, s ezzel a ma elérhető legrangosabb európai minősítést értük el.

- g) A MAB és áttételesen a felsőoktatás társadalmi nyitottságát fontosnak és növelendőnek tartva törekedtünk a **Felhasználói Bizottság**, a **Magyar Tanácsadó Testület** és a **Nemzetközi Tanácsadó Testület** tevékenységének és hatásának erősítésére. Örömminkre szolgált, hogy e grémiumokban igen kiváló, hazai és nemzetközi tapasztalattal és tekintéllyel bíró szakemberek mondtak véleményt, fogalmaztak meg javaslatokat. Az utóbbi testület a MAB másfél évtizedes tevékenységét európai mércével mérve is igen jónak és példaértékűnek tartotta. A MAB az erősödő és terjedő európai akkreditációs gyakorlatnak elismert és több tekintetben kezdeményezőként is számon tartott integráns része.
- h) A MAB saját **belső minőségbiztosítási** tevékenységében jelentős elem, hogy mind a plénium és a titkárság, mind a rektorok és a társszervezetek kérdőíves megkeresésünkre pontozással fejezték ki véleményüket a MAB tevékenységéről. A visszajelzések elemzésével Minőségfejlesztési bizottságunk 2009 elejére készült el, az eredményeket honlapunkon közzétettük.

A MAB 2008. évi működésének további tartalmi részleteiről a MAB plénuma által február 27-én elfogadott elnöki valamint főtítkári beszámolókat tudósítanak.

3. A feladatok és feltételek egyensúlyának hiánya

- a) A 2007-ről szóló beszámolóhoz hasonlóan a jelen beszámoló is nyomatékot kell adjon annak az előző év tevékenységét is jelentősen befolyásoló tényezőnek, hogy végig küzdöttünk elsősorban a többciklusú képzés bevezetéséből adódó, a korábbi **feladatok időarányosan többszörösére nőtt mennyiségével**. 2008. még a 2007-es rendkívüli terhelést is túlszárnyalta.

- b) Ez 2008-ban is mind a titkárság, mind a testület, mind a szakértők részéről **messze átlagon felüli teljesítményt igényelt**. Egy ilyen feladathullámot a MAB-ban nem lehet új munkatársak alkalmi bevonásával megoldani, mert ehhez lassan kialakuló tapasztalat és szakértelem kell – a minőség érdekében.
- c) Ennek az **egyensúlyhiánynak**, a feladatok ilyen mennyiségének és torlódásának az előzőeken túlmutató talán legkritikusabb veszélye, hogy veszélyezteti a MAB munkája minőségét, pontosságát, alaposságát és megbízhatóságát. Erre pedig a szervezet az eddigiekben nem csak kényesen, de többnyire eredményesen ügyelt.
- d) A **költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátásának (2007. óta) megváltozott időzítése**, s a támogatási szerződés késői megkötése azt eredményezték, hogy a 2008. **első félévére esedékes támogatás csak 2008. május 19-én (!) érkezett számlánkra**. Túlélésünket – a rendkívül szigorú gazdálkodás mellett – csak a szakindítási véleményezési bevételeknek köszönhetjük. Ezek azonban 2009-ben biztosan nem közelítik már meg a 2008-as szintet, **2010 elején tehát**, bármilyen szigorú gazdálkodás mellett is, **döntő fontosságú, hogy a központi költségvetési támogatásunkat időben, legkésőbb február hónapban megkapjuk**.
- e) 2008-ban **jelentős bevételünk keletkezett a közhasznú tevékenységünkéből**. Ebből részben – régóta esedékes – infrastrukturális és személyi-javadalmazási fejlesztéseket valósítottunk meg. A fentiekben jelzett finanszírozási konstrukció okozta likviditási nehézségek miatt azonban e bevételek túlnyomó részét – 2007-hez hasonlóan – a következő évi működés biztosítására kellett tartalékolnunk, amíg a 2009-es költségvetési támogatás első részlete számlánkra megérkezik. (Ez 2009. április 27-én történt meg.)

3. A MAB 2008. évi gazdálkodásának eredményei

2008-ban a MAB általános pénzügyi helyzete 2007-hez képest összességében javult, ám ez a javulás – a gazdálkodás feszessége mellett – a szakindítási véleményezések rendkívül magas számának, az ebből befolyt saját bevételeknek

köszönhető, a központi költségvetési támogatásnak ebben nem volt számottevő szerepe.

A szakindítási kérelmek magas száma tehát szerencsére nemcsak a MAB munkaterhelését de a bevételeit is növelték. Döntően ennek köszönhetően 2008-ban végre emelni tudtuk a MAB által nyújtott juttatásokat, s némi infrastrukturális és felhalmozási fejlesztést is végre tudtunk hajtani, a következők szerint.

- a) **A MAB, az FvB és az FB tagjainak tiszteletdíját 2008. július 1-től 20 %-kal emeltük.** (A tiszteletdíjak még így sem érik el a MAB-ról szóló kormányrendeletben rögzített lehetséges mértéket.)
- b) A különböző szakvéleményezések írásos bírálataiért fizetett **külső szakértői díjakat 2008. júliustól** a hosszú éveken át változatlan, immár megalázóan alacsony (bruttó 8-10 ezer Ft) mértékről **duplájára emeltük** (bruttó 16-20 ezer Ft).
- c) A **titkársági alkalmazottak** több éve tartó reáljövedelem csökkenését megállítottuk. 2008. január 1-gyel, differenciált mértékben, **átlagosan 10 %-os fizetésemelést** hajtottunk végre, s így talán újra elértük, ha nem is a 2004-es, de a 2006-os titkársági reáljövedelem szintet.
- d) A költözésünkkel, 2007. második felében előállt helyhiányt a KÁB ülések lebonyolítására 2008-ban enyhítettük, februártól egy **újabb tárgyalóhelyiséget bérelünk** az irodaházban e célra.
- e) A bizottsági ülések jobb kiszolgálására, a titkársági működés támogatására **számítás-technikai**, a „B” tárgyaló berendezésére, valamint az „A” tárgyaló rongyolódásig elhasznált székeinek lecserélésére **bútorbeszerzéseket** hajtottunk végre.
- f) Említést érdemel a **MAB Nemzetközi Tanácsadó Testületének ülése**, mely 2007-ben a viszonylag késői felkérés és gazdálkodási szigor miatt nem került megrendezésre, 2008-ban azonban már biztosítani tudtuk az NTT magyarországi ülését. Ennek költsége mintegy egymillió forint volt.

2008-ban sem fizettünk azonban az **egyetemi tanári pályázatok** véleményezéséért szakértői díjat a felkért bírálóknak. Változatlanul szerény volt továbbá az **intézményi akkreditációs** látogató bizottságok munkájáért fizetett szakértői díj.

A MAB 2008-ban is eredményesen működött, s mind a jogszabályokban rögzített, mind a saját maga által kitűzött feladatokat elvégezte. Ennek fedezete részben a központi költségvetési támogatás, részben saját bevétele volt. 2008-ban a **költségvetési támogatás és a saját bevétel aránya 64-36%-os** volt, ami kiemelkedően kedvező arálynak tekinthető a saját bevételeket illetően.

A saját bevételek arányának növelését a 2007. évi beszámoló véleményezésekor a MAB Felügyelő Bizottsága szorgalmazta. Ezt 2008-ban sikerült is elérni. Fontos azonban megjegyezni, hogy ez a növekmény nem új bevételi forrásokból származik. A Bologna átmenet kapcsán jelentősen megnőtt a szakindítási beadványok száma, s így 2007 után 2008 egy még magasabb **hullámhegyet jelentett** ebből a szempontból. A szakindítási dömping 2009-ben már leszálló ágba kerül, **2009-től tehát az ilyen jellegű saját bevételünk aránya jelentősen csökken**. Mind a MAB működésének fenntarthatósága, mind pedig a MAB pénzügyi függetlenségének biztosítása szempontjából **fontos stratégiai kérdés**, hogy ezt a csökkenést 2009-től hogyan lehet ellensúlyozni, e finanszírozási „lyukat” hogyan lehet majd betömni.

Mindez szoros összefüggésben van a MAB számára a Felsőoktatási törvényben rögzített mértékű éves költségvetési támogatás biztosításával. Ezt a bizonyos **2 ezrelékes mértéket immár két éve, ismételt ígérek ellenére 2008-ban sem kaptuk meg**. Szükségesnek tartjuk, hogy az OKM ezt a forrást a mindenkori éves költségvetési javaslatban előirányozza, továbbá hogy **az OKM és a MAB vizsgálja felül a központi finanszírozás rendelkezésre bocsátásának jelenlegi módját**.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a MAB igen feszített munkával töltött, de szakmailag és pénzügyileg is eredményes évet zárt 2008-ban.

Budapest, 2009. március 31.

3. A MAB FB 2009/1. sz. határozata:

1. *A Felügyelő Bizottság a MAB auditált mérlegét és Közhasznú beszámolóját tartalmilag megfelelőnek, számszakilag rendben lévőnek találja. A beszámoló tartalmazza a független könyvvizsgálói jelentést, s a teljességi nyilatkozatot is.*

2. *A Felügyelő Bizottság kifejezi elismerését aziránt, hogy a MAB, 2007-hez hasonlóan, 2008-ban is rendkívül takarékosan gazdálkodott. Az FB külön is figyelemre méltónak tartja az időszakosan szabad pénzeszközök körütekintő és hatékony banki lekötését, az ebből származó saját bevételt.*
3. *A MAB saját bevétele 2008-ban kivételesen magas, 36%-os mértékű volt, a Bologna-átmenettel kapcsolatos szakindítási hullám 2008-as tetőzésének köszönhetően. Ilyen magas saját bevétel arány fenntartása nem lehet sem reális, sem kívánatos célkitűzés a MAB esetében. A Felügyelő Bizottság megerősíti korábbi álláspontját, mely szerint a központi költségvetési támogatás és a saját bevételek kívánatos és egyben reális aránya, a kiemelkedően közhasznú szervezeti mivólta is tekintettel, 75-25% körül lehet.*
4. *A Felügyelő Bizottság tudomásul veszi, hogy a MAB központi költségvetési támogatása 2008-ban is jelentősen (mintegy 88 millió Ft-tal) elmaradt a Felsőoktatási törvényben rögzített 2 ezrelékes mértéktől. Ezt az elmaradást a kivételesen magas saját bevétel a múlt évben ellensúlyozta. El kell érni azonban, hogy a MAB saját bevételei ne a központi támogatás elégtelensége miatt keletkező költségvetési lyukak betömését, hanem a MAB működésének európai szttenderdek¹ szerinti fenntartását szolgálják, különös tekintettel az ESG-ben is rögzített humán- és infrastrukturális fejlesztési elvárásokra.*
5. *A Felügyelő Bizottság megállapítja, hogy a tisztelet- és bírálati díjak, valamint a titkársági illetmények 2008-as emelése – a több éves változatlanág után – indokolt volt. Ezen intézkedések további évekre áthúzódó hatása nem jelent komolyabb működési-finanszírozási kockázatot, amennyiben a MAB központi költségvetési támogatása a törvényi előírásnak megfelelő mértékű lesz, továbbá – az FB korábbi ajánlásának megfelelően – e támogatás normatív jelleggel kerül megállapításra és minden év elején folyósításra.*
6. *Fentiek fényében a Felügyelő Bizottság indokoltnak tartja és javasolja a MAB középtávú üzleti tervének elkészítését. Az üzleti terv, a bevételi oldal OKM-mel való egyeztetéseken alapuló tervezése mellett, térjen ki*

¹ A 2005-ös bergeni Bologna-konferencián a miniszterek által elfogadott dokumentum, *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*, közkeletű rövidítésével: ESG.

a MAB működésének humánpolitikai vonatkozásaira és infrastrukturális fejlesztési szükségleteire is, különös figyelmet szentelve a titkárság jelenlegi (kor)összetételének.

7. A Felügyelő Bizottság a MAB plénuma számára elfogadásra javasolja a 2008. évi Közhasznú jelentést. Javasolja továbbá,

hogy az elfogadott, auditált mérleget, az eredmény-kimutatást, valamint a szöveges beszámolót a MAB elnöke küldje meg az OKM illetékes szakállamtitkára részére tájékoztatásul, s egyben tegye közzé honlapján.

Intézmény-akkreditációs kézikönyv és mellékletei

2009/6/III/1. sz. MAB határozat (09.07.03.)
A plénum a 2009-2010-es intézmény-akkreditációs útmutatót, s benne a módszertani mel-

lékleteket jóváhagyta. A dokumentum elérhető a MAB honlapján www.mab.hu Szabályok menüpontban.

Módszertani és önértékelési útmutató az informatika alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatához

2009/6/IV/1. sz. MAB határozat (09.07.03.)
A MAB elfogadta az informatikai alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatá-

hoz összeállított módszertani és önértékelési útmutatót.
A dokumentum elérhető a MAB honlapján www.mab.hu Szabályok menüpontban.

Az informatika alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatának ütemezése

2009/6/IV/2. sz. MAB határozat (09.07.03.)
A MAB támogatta az informatikai alapképzési szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálatának ütemtervét az alábbiak szerint:

önértékelés+látogatás		intézmények	az első évfolyam indulásának – befejeződésének éve		
2009 ősz	2010 tavasz		mérnök informatikus	programtervező informatikus	gazdaságinformatikus
		BCE			2005 - 2009
		BME	2005 - 2009		
		BMF	2004 - 2008		
		DE	2005 - 2009	2004 - 2007	2006 - 2010
		DF	2005 - 2009		2006 - 2010
		GDF	2006 - 2010		
		EKF		2006 - 2009	
		ELTE		2005 - 2008	
		KF	2006 - 2010		
		ME	2005 - 2009	2006 - 2009	2006 - 2010
		NYF		2006 - 2009	
		NYME			2005 - 2009
		PE	2004 - 2008	2006 - 2009	2005 - 2009
		PPKE	2006 - 2010		
		PTE	2006 - 2010	2005 - 2008	2006 - 2010
		SZE	2004 - 2008		2006 - 2010
		SZTE	2006 - 2010	2005 - 2008	2006 - 2010
12 képzőhely 14 képzés	12 képzőhely 15 képzés	17 képzőhely	12 képzőhely	8 képzőhely	9 képzőhely

Kiválósági hely címek (művészeti képzések)

Droppa Judit, a Kiválósági hely cím odaítélését végző ad hoc bizottság elnöke a 33 előterjesztés utáni „szűk” döntést a következők szerint indokolta:

A művészeti szakok párhuzamos akkreditációs vizsgálata során a MAB-ba az önértékelésekkel **33** szakra vonatkozóan érkezett kiválósági helyre pályázat.

A bizottság mérlegelte az írásos dokumentumokat és a helyszíni akkreditációs látogatások tapasztalatait és úgy döntött, hogy a *Kiválósági hely* címet olyan képzéseknek javasolja odaítélni, amelyek 5 éves egyetemi képzésből a kétciklusúra (BA/MA) strukturált szakként, de lényegében változatlanul működnek tovább a bolognai képzési rendszerben. Ezek közül is azon szakokat javasoljuk a Kiválósági hely címmel kitüntetni, amelyek a kiválósági kritériumok nagy részének teljesítésén túl *a hallgatói teljesítmény növelése, motiválása terén bizonyíthatóan a legtöbbet tettek*. A művészetközvetítő képzési terület 4 éves főiskolai szakjainak kétciklusú (BA/MA) képzéssé alakulása éppen csak megtörtént, így ezekre a szakokra vonatkozó pályázatokat az ad hoc bizottság e megfontolásból nem tudta értékelni.

Fentiek alapján a pályázati anyagok és az akkreditációs értékelő jelentések megismerése után a javaslattevő ad hoc bizottság a pályázó művészeti szakok közül a következő szakok

esetében mérlegelte a Kiválósági hely cím odaítélését:

- MKE** *grafikusművész* mesterszak (+kiegészítést küldött)
*intermédi*a mesterszak (+kieg.)
szobrászművész mesterszak (+kieg.)
- PTE** *festőművész* mesterszak (+kieg.)
szobrászművész mesterszak (+kieg.)
- MOME** *tervezőgrafika* alapszak (nem élt a kiegészítés lehetőségével, hiányos adatszolgáltatás)
formatervezés alapszak (+kieg.)

2009/6/VIII/1. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A MAB 5 évre, 2014. június 30-ig „Kiválósági hely” címet ítél oda a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrászművész mesterképzési szakjának.

2009/6/VIII/2. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A MAB 5 évre, 2014. június 30-ig „Kiválósági hely” címet ítél oda a Pécsi Tudományegyetem festőművész mesterképzési szakjának.

2009/6/VIII/3. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A MAB 5 évre, 2014. június 30-ig „Kiválósági hely” címet ítél oda a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem formatervezés alapképzési szakjának.

SZEMÉLYI HÍREK

A MAB Felülvizsgálati bizottsága (FvB) három évre megválasztott tagjai (2009. július 1. – 2012. június 30.)

A MAB Felülvizsgálati bizottságának (FvB) mandátuma 2009. június 30-án lejárt. A bizottság tagságának 2009. július 1-től való megújítására a Felsőoktatási törvény 111.§ (7) bekezdésében foglaltak szerint került sor:

111. § (7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Felülvizsgálati Bizottságot hoz létre, a 106. § (8) bekezdésében meghatározott feladatok ellátására. A Felülvizsgálati Bizottság három tagból áll. Egy tagját a Magyar Rektori Konferencia, két tagját a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság testülete jelöli hároméves időtartamra. A Felülvizsgálati Bizottság tagja olyan személy lehet, aki legalább három évig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak vagy valamely szakbizottságának tagja volt, azonban ez a tagsági viszonya megszűnt. A Felülvizsgálati Bizottság tagjaira az (1) bekezdésben megfogalmazott összeférhetlenségi szabályokat is alkalmazni kell.

2009/4/IV. sz. MAB határozat (09.04.24.)

A fentieknek megfelelően a Magyar Rektori Konferencia megtette jelölését,

Michelberger Pál (prof. emeritus, BME, a MAB elnöke 2001-03 között, a MAB tagja 2004-06 között) személyében.

A MAB az FvB további két tagjának a következő személyeket választotta:

Pléh Csaba pszichológus, az MTA rendes tagja, egyetemi tanár (BME Kognitív tudományi tanszék), a MAB tanácskozási jogú tagja 2001-06 között. 2009. februártól állandó külső szakértőként segíti az FvB munkáját.

Szekeres Júlia orvos, DSc, egyetemi tanár, intézetvezető (PTE Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet), a MAB tagja 1998-2003 között, az FvB tagja a jelenlegi ciklusban (2006.07.01. – 2009.06.30.)

* * *

A bizottság első ülésén megválasztotta elnökét **Szekeres Júlia** személyében.

A 2008/09-es intézmény-akkreditációs LB jelentések megvitatására felállt ad hoc kollégiumok tagjai

2009/4/VI. sz. MAB határozat (09.04.24.)

Egyetemek		Ad hoc kollégium ¹
1. BME (Budapest)	1. Építészmérnöki Kar	Elnök: Inzelt György Tagok: Kerekes Sándor, Trencsényi László
	2. Építőmérnöki Kar	
	3. Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar	
	4. Gépészmérnöki Kar	
	5. Közlekedésmérnöki Kar	
	6. Természettudományi Kar	
	7. Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar	
	8. Villamosmérnöki és Informatikai Kar	
2. Széchenyi István Egyetem (Győr)	1. Állam- és jogtudományi Kar	Elnök: Penninger Antal Tagok: Iványi Károly, Trencsényi László
	2. Gazdaságtudományi Kar	
	3. Műszaki Tudományi Kar	
	4. Egészségügyi és Szociális Intézet	
3. ZMNE	1. Katonai Műszaki Kar	Elnök: Keviczky László Tagok: Stern Pál, Trencsényi László
	2. Hadtudományi Kar	

I. ¹ Az ad hoc kollégium felállítása

- I.1. Az LB jelentését az intézmény által folytatott képzések képzési ágai szerint illetékes testületi tagokból álló, maximum 5 fős „ad hoc kollégium” véleményezi.
- I.2. Az ad hoc kollégium tagjait a Testület választja meg. A Minőségfejlesztési bizottság elnöke minden esetben tagja az ad hoc kollégiumnak. Az ad hoc kollégium elnökét a Testület jelöli ki.
- I.3. A **csak hitéleti képzést** folytató egyházi intézmények esetében a véleményező „ad hoc kollégium” a Hit- és vallástudományi bizottság. A bizottság LB jelentést megvitató ülésének vonatkozó napirendi pontjára meghívást kap a Minőségfejlesztési bizottság elnöke által a bizottságából delegált szakértő.
- I.4. A **nem hitéleti képzést is** folytató egyházi intézmények esetében az I.2. szerint felállított ad hoc kollégium ülésére meghívást kap a Hit- és vallástudományi bizottság elnöke által a bizottságából delegált szakértő.

Egyetemek		Ad hoc kollégium ¹
4. Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (Bp.)		Elnök: Pálffy Sándor
5. Magyar Iparművészeti Egyetem (Bp.)		Tagok: Pukánszky Béla, Tóth Mariann (Minőségfejlesztési bizottság)
6. Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (Bp.)		
7. Színház- és Filmművészeti Egyetem (Bp.)		
8. Debreceni Ref. Hittudományi Egyetem (Debrecen)		Hit- és vallástudományi bizottság + Kozma Tamás (A Minőségfejlesztési biz. elnöke által a bizottságából delegált szakértő)
9. Evangélikus Hittudományi Egyetem (Bp.)		
10. Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem (Bp.)		
FŐISKOLÁK		Ad hoc kollégium
1. Dunaújvárosi Főiskola (Dunaújváros)		Elnök: Szeidl László Tagok: Helgertné Szabó Ilona, Trencsényi László
2. EKF (Eger)	1. Bölcsészettudományi Főiskolai Kar	Elnök: Hunyady György Tagok: Sipos Zoltán, Trencsényi László
	2. Tanárképzési és Tudástechnikai Kar	
	3. Természettudományi Főiskolai Kar	
	4. Gazdaság- és Társadalomtudományi FK	
3. Rendőrtisztviselői Főiskola (Bp.)		Elnök: Lamm Vanda Tagok: Greiner István, Trencsényi László
4. Magyar Táncművészeti Főiskola (Bp.)		Elnök: Droppa Judit
5. Budapesti Kortárs Tánc Főiskola (Bp.)		Tagok: Bazsa György, Trencsényi László
6. Kodolányi János Főiskola (Székesfehérvár)		Elnök: Helgertné Szabó Ilona Tagok: Lukács István, Trencsényi László

Kiválósági hely cím odaítélését elbíráló ad hoc bizottság

2009/5/VII/2. sz. MAB határozat (09.05.29)

Elnök: **Droppa Judit**, textilművész, DLA egyetemi tanár, MOME (a Művészeti bizottság elnöke)

Tagok: **Horányi Özséb**, villamosmérnök, CSc (nyelvtudományok), egyetemi tanár, BME (PTE, BCE)

Zwickl András, művészettörténész, Magyar Nemzeti Galéria, főmuzeológus, MOME
Berg, Eike, képzőművész, a "Videospace Budapest" galéria alapítója és programvezetője

Ad hoc bizottság a KRE D161 Irodalomtudományi doktori iskola témavezetési kérdéseinek helyszíni vizsgálatára

2009/5/VII/3. sz. MAB határozat (09.05.29)

Elnök: **Lamm Vanda**, az MTA lev. tagja, egyetemi tanár, SZE

Tagok: **Orosz Magdolna**, egyetemi tanár, ELTE, **Kecskeméti Gábor**, egyetemi docens, ME

Az informatikai szakok párhuzamos vizsgálatát végző LB tagjai

2009/5/IV. (09.05.29.) és 2009/6/VII. sz. MAB határozatok (09.07.03.)

Az informatikai alapszakok párhuzamos akkreditációját végző LB tagjai Bazsa György, a MAB elnöke javaslatára:

Elnök: **Arató Péter**, az MTA r. t., e. t., **BME**

Társelnök: **Bakonyi Péter**, CSc, igazgatóhelyettes, **MTA SzTAKI**

Tagok: **Bitó János**, DSc, egyetemi tanár, **BMF**
Cser László, DSc egyetemi tanár, **BCE**

Demetrovics János, az MTA r. t., e. t., **SzTAKI**
Fülöp Zoltán, DSc, egyetemi tanár, **SzTE**

Györfi László, az MTA r. tagja, e. tanár, **BME**

Friedler Ferenc, DSc, egyetemi tanár, **PE**

Jereb László, DS, egyetemi tanár, **NyME**

Kovács György, DSc, egyetemi tanár, **PTE**

Kozma László, CSc, egyetemi docens, **ELTE**

Máthé János, CSc, **NETVISOR Kft**

Papp László, az MTA r. tagja, e. tanár, **BME**

Pethő Attila, DSc, egyetemi tanár, **DE**

Selényi Endre, DSc, egyetemi tanár, **BME**

Sima Dezső, DSc, egyetemi tanár, **BMF**

Sziray József, CSc, egyetemi docens, **SzE**

Szolgay Péter, DSc, egyetemi tanár, **PPKE**

Tóth Tibor, DSc, egyetemi tanár, **ME**

Terdik György, DSc, egyetemi tanár, **DE**

Vajk István, DSc, egyetemi tanár, **BME**

Változás bizottságokban**Változás a Művészeti bizottság személyi összetételében**

2009/5/VII/1. sz. MAB határozat (09.05.29)

Droppa Judit, a Művészeti bizottság elnöke javaslatára Jakabné Zórándi Mária (május 15-től a Magyar Táncművészeti Főiskola rektora)

helyett: **Szakály György** egyetemi tanár, MTF művészeti és képzési rektor-helyettes, Liszt-, Kossuth díjas, Erdemes és Kiváló Művész (1984)

DOKTORI ISKOLÁK

Kettős témavezetés a doktori képzésben

A kettős témavezetés tárgyában az elnök a MAB követelményeket részletesen magyarázó dokumentumot fogalmazott meg. A plénum az anyagot április 24-i ülésén támogatónak tudomásul vette, az felkerült a MAB honlapra tájékoztató kiegészítésként www.mab.hu (Friss hírek menüpont):

1. A témavezetés, a kettős témavezetés alapkérdései

- A **témavezetés** szakmai és emberi felelősség és tevékenység a doktorandusz segítségével. Ennek megfelelően kaphat és vállalhat arra érdemes szakember ilyen elismerést, illetve feladatot. Ezért kell ehhez a doktori iskola tanácsának döntése.
- Témavezetést csak PhD doktori fokozattal bíró személy vállalhat, illetve kaphat. Kívánatos, hogy a megbízás/vállalás ne azonnal a fokozatszerzés után, hanem további, most már önálló és dokumentáltan eredményes kutatómunkára, publikációkra alapuljon.
- A **témavezetés** a képzés teljes folyamatában, s a fokozatszerzés egy részében is dokumentált tevékenység:
  - a téma kezdeményezése (a témavezető joga),
  - jóváhagyása (a DI tanácsának joga),
  - meghirdetése, megjelenítése a honlapon is (DI) www.doktori.hu,
  - a doktorandusz arra történő felvétele (rendszerint valamelyik DT),
  - a téma kidolgozása (ennek során a teljesítés rendszeres, félévenkénti elismerése az indexben vagy az elektronikus tanulmányi rendszerben),
  - rendszeres beszámoló a kutatás előrehaladásáról, eredményeiről,
  - közös közlemények, konferencia előadások, poszterek készítése,
  - az értekezés megírásának, az alkotás létrehozásának segítése, majd
  - ajánlása a benyújtáskor, egyúttal a témavezető nevének feltüntetése (és szokástól függően aláírása) az értekezésben.
- A MAB utólagos dokumentálást nem tart elfogadhatónak, antedatálást a témavezetéssel kapcsolatban sem ismer el. Ilyen

eset a témavezető kizárását eredményezi az akkreditációs eljárásból.

- A **kettős témavezetés** valós lehetőség és gyakorlat, ha azt a **téma szakmai szempontjai (interdiszciplináris jellege, a kutatás módszerei) indokolják**. A témavezetők mindketten érdemben kell segítsék a doktorandusz munkáját. Ilyen felfogásban a MAB támogatja és elismeri a kettős témavezetést, de nem kívánja elismerni azt a változatot, amelyik csak a témavezetői statisztika javítását szolgálja.
- A témavezetők egyikét – a számonkérhetőség érdekében – felelős témavezetőként kell megbízni.
- Kettőnél több témavezetőt egy doktorandusz mellett a MAB nem kíván elismerni, mert a „sokadik” témavezetők már messze kisebb súllyal járulnak hozzá a doktoranduszok munkájához. Egy-egy értekezésben a szerző rendszerint sokaknak köszöni meg a tőlük kapott érdemi segítséget, de indokolatlan lenne közülük sokakat témavezetővé előléptetni. Eddig sem volt ilyen gyakorlat, elterjedése nem a minőséget javítaná, hanem csak a jelentős teljesítmény nélküli egyéni statisztikákat. A konzulensi tevékenységet a MAB nem tekinti témavezetésnek.
- Az EU(A) programokban is szorgalmazott „*joint degree*” rendszerint kettős témavezetést igényel.

2. A doktorandusz és a doktori fokozat kettős témavezetés esetén

- A doktorandusz, miként általában a hallgató, egy intézménybe iratkozik be, annak az egy (anyaintézménynek) a hallgatója, ott kap leckekönyvet és/vagy kerül be az elektronikus tanulmányi rendszerbe, az országos statisztikákba. Az Ftv. 40. §-a szerint a hallgató másik intézményben **vendéghallgatói** jogviszonyban lehet – akár több féléven át (ez a közös képzés általános gyakorlata). Ez a vendéghallgatói jogviszony a doktori képzésben is megfelelő lehetőség, ha erről az érintett intézmények a kettős témavezetés érdekében írásban megállapodnak. Erre akkor kerülhet sor, ha a két témavezető (és a kutatási feltételek) két különböző intézményben van. Az ál-

lami támogatást az anyaintézmény kapja, de megosztásáról, ill. felhasználási módjáról ugyancsak megállapod(hat)nak. A doktori fokozatot az anyaintézmény adja ki.

- Ezt az elvet követve a doktoranduszt egy doktori iskolába kell felvenni, végig ott van nyilvántartva, s ebben az iskolában van nyilvántartva a felelős témavezetője (akkor is, ha más intézményben van munkaviszonya).
- Ha két *akkreditált doktori iskola* intézménye (a rektorok vagy az EDT elnökök) a doktorandusz személyére szóló megállapodást¹ kötnek közös doktori képzésről és fokozatszerzésről (*joint degree*), és annak keretében kettős témavezetés mellett készül fel a(z egy anyaintézménybe felvett és beiratkozott) doktorandusz és szerzi meg a közösen szervezett, de egy eljárásban fokozatát, akkor a két intézmény által kiadott (aláírt) egy PhD doktori oklevelet kap. Hazai viszonylatban a MAB csak egy ilyen közös oklevél kiadását látja indokoltnak, míg hazai-külföldi kapcsolatban a közös vagy két (azonos tartalmú) diploma kiadása is járható út.

3. A kettős témavezetők jogállásához

- A kettős témavezetést már a téma kiírásakor (így a www.doktori.hu honlapon is) egyértelművé kell tenni: a téma mindkét témavezető neve mellett megjelenik, utalással a másik témavezetőre. Közölni kell a meghirdetésben, hogy a doktorandusz a felelős témavezetőhöz, és főleg (ha két külön DI-ben vannak) melyik DI-hez nyújtsa be jelentkezési lapát. Ezt előzetesen a DI vagy az érintett DI-k döntsék el.
- A két témavezető lehet ugyanabban a doktori iskolában, vagy egyazon intézmény két doktori iskolájában vagy két intézmény két doktori iskolájában, utóbbiba beleértve nem csak magyar felsőoktatási intézményt.
- A doktorandusz felvételekor, ill. a beiratkozáskor a DI (vagy a DT) dönti el véglegesen, ki lesz a felelős témavezető. A másik témavezető lehet másik doktori iskolában vagy más intézményben működő, de ugyanúgy a www.doktori.hu adatbázisban aktuális adatokat közlő oktató vagy kutató.
- A doktorandusz munkája rendszeres elismerésének rendjéről, pl. a leckekönyvben,

a FOI elektronikus adatbázisában stb. a bejegyzési, aláírási, osztályozási stb. jogról az intézményi szabályzat rendelkezzen.

4. További kérdések

- **Témavezető váltás** (vagy megszűnés) különböző objektív (eltávozás, elhalálozás stb.) és szubjektív (az érdeklődés módosulása, a viszony megromlása stb.) okok miatt előfordul. Ezek mind a témavezető, mind a doktorandusz oldalán bekövetkezhetnek. A sokféle okot előre látni nem lehet. A problémák kezelése a DI joga és felelőssége.
- A **nem végig vitt** témavezetői tevékenység elismeréséhez néhány alapelv:
  - Az eredményes, tehát számszerűen is elismerhető témavezetés *együttes* feltétele a *témavezető oldaláról legalább egy teljes éves*, az intézményben előzetesen és folyamatosan dokumentált (lásd előbb) témavezetői tevékenység, a *doktorandusz részéről* a témavezető(k) közreműködésével létrejött értékelhető teljesítmény (dolgozat, közlemény, előadás, poszter stb.). (A DI keretében folytatott általános oktatási tevékenység nem része a témavezetésnek, ez oktatói, s nem témavezetői feladat.)
  - Egy megszerzett fokozathoz ilyen „szekvenciális” (tehát nem csak párhuzamos) történések alapján maximum három témavezető tevékenysége ismerhető el. Mindhárom elismerésének feltétele a folyamatos intézményi dokumentáció mellett, hogy nevük a jelölt értekezésében (címlapján) témavezetőként szerepeljen. Ez igazolja, hogy a jelölt is elismeri a feltüntetett témavezetők érdemi szerepét.
  - Ugyanez az elismerési lehetőség érvényes, ha a doktorandusz másik, pl. külföldi egyetemen szerzi meg fokozatát egy hazai témavezető korábbi érdemi, dokumentált (lásd előbb) közreműködése alapján. (A DI mindig tudja, mikor volt, és mikor nem volt érdemi a témavezető közreműködése.)
  - A hazai gyakorlatban meglehetősen sokféle levelező, egyéni felkészülő stb. változat esetén általános alapelv, hogy annak akkreditációs beszámítása akkor lehetséges, ha a témavezető önmaga legalább egyéves, érdemi, már a tevé-

¹ Egyes doktoranduszok közös képzéséről szóló megállapodást a MAB a doktori iskolával bíró intézmények hatáskörébe tartozónak tartja.

kenység kezdetén rögzített és végig dokumentált tevékenységet tud felmutatni. (Kettős témavezetés esetén té-

mavezetőnként ez értelemszerűen minimum két év.)

A fokozatot szerzett doktorandusz mint törzstagi kritérium

A plénum már 2008. novemberben elfogadta a doktori iskolák működésére vonatkozó követelményeket és véleményezési kritériumokat. E szerint „Folyamatosan, azaz negyedik vagy több éve működő DI minden TT-jánál megfelelési feltétel a fokozatot szerzett doktorandusz. Akinek nincs ilyen, az TT-ként nem felel meg.

Új vagy legfeljebb 3 éves DI-k esetén legalább 3 TT-nak legyen fokozatot szerzett doktorandusza. A 4. évtől viszont a fokozatot szerzett

doktorandusz már minden TT-ra egyedileg érvényes kritérium..... Folyamatosan, azaz negyedik vagy több éve működő DI minden TT-jánál megfelelési feltétel a fokozatot szerzett doktorandusz. Akinek nincs ilyen, az TT-ként nem felel meg.

Egy doktorandusznak legfeljebb két témavezetője lehet, ilyen közös témavezetés alapján fogadjuk el a 0,5 fokozatot szerzett doktoranduszt eredményes témavezetésként.”

Tartalmi hiányosságok kezelése a doktori iskolák véleményezése során

2009/5/VI/4. sz. MAB határozat (09.05.29.)

Ha a doktori iskolát véleményező bizottság (KÁB) a tartalmi feltételek teljesülését vizsgálva a doktori iskola dokumentációját és/vagy törzstag adatfeltöltését hiányosnak találja, és a pótlást szükségesnek és lehetségesnek látja, akkor a véleményező bizottság elnöke a doktori iskola vezetőjének – az e-mail keltétől számított 10 napos határidő kitűzésével – a hiánypótlást javasolhatja (az érintett törzstag egyidejű értesítése mellett) azzal a megjegyzéssel, hogy csak

a megjelölt határidőig elvégzett módosításokat tudja a MAB a szakvéleményének kialakításában figyelembe venni.

Amennyiben a véleményezésben több bizottság is illetékes, akkor a bizottsági elnökök az esetleges hiánypótlási javaslataikat összehangoltan jelzik a doktori iskola vezetőjének (az érintett törzstag egyidejű értesítése mellett).

A hiánypótlás kérése a MAB véleményezés eredeti határidejét nem módosítja.

D161 KRE doktori iskola (bejelentés alapján indult) időközi vizsgálata

2009/6/X/2. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A MAB Plénuma által kiküldött ad hoc bizottság helyszíni látogatást követő jelentése alapján a MAB megállapítja, hogy

1. a KRE Irodalomtudományi doktori iskolájának (D161) működése nem felel meg a doktori iskolák működését szabályozó jogszabályok előírásainak és a MAB mérlegelési követelményeinek, valamint
2. a DI-ben eddig fokozatot szerzett doktoranduszok fokozatszerzési eljárásában is több szabálytalanság történt, és így azok érvényessége megkérdőjelezhető.

A MAB – a 33/2007. sz. Kormányrendelet 7. § (6) bekezdésében foglaltak alapján – a jelen határozatban felhívja az Egyetem rektorát, hogy a fent leírt szabálytalanságok megszüntetése, vagy a doktori iskola megszüntetése érdekében haladéktalanul hozzon intézkedéseket, és

azokról 2009. szeptember 4-ig beérkezően tájékoztassa a MAB-ot.

Ha a fenti határidő eredménytelenül telik el, és a DI működése továbbra sem felel meg a jogszabályokban és a MAB mérlegelési követelményeiben előírt feltételeknek, a MAB indítványozni fogja, hogy a miniszter

1. indítson törvényességi ellenőrzést az Ftv. 105. §-ában foglaltak szerint az Egyetem fenntartójával szemben az Egyetem és azon belül a DI működtetésével kapcsolatban;
2. a bíróságnál – az Ftv. 105. §-ában meghatározottak szerint – kezdeményezze az Egyetem által megszervezett – és fent kifogásolt – vizsgák eredményeinek, valamint az azok alapján kiállított oklevelek érvénytelenné nyilvánítását.

A jelenleg folyó akkreditációs értékelés a DI esetében a rektori tájékoztatás beérkezéséig **felfüggesztésre kerül.**

Törzstagi megfelelési módosítások

MAB határozat	Kód	Intézmény	Tudományág	DI vezető	Eredeti helyzet	Módosítás	Hatályos
2009/5/IX.	199	SzIE	Regionális tudományok	Sikos T. Tamás	Villányi László nem releváns, nem felel meg	releváns, megfelel	jelen határozat nem érinti a doktori iskolára vonatkozó korábbi MAB döntést

Támogatott doktori iskola létesítések

Határozat	intézmény	DI	Tudományág	vezető	kelt	hatályos
2009/6/X/1.	BMF	D200	informatikai tudományok	Galántai Aurél	2009.július 3.	2017. június 30

A doktori iskola törzstagjelöltjei:

Galántai Aurél - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Bitó János - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Fodor János - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Gáspár Péter - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Horváth László - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Krómer István - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Nemsics Ákos - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **nem felel meg.**

Rudas Imre - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

Szeidl László - A jelölt a MAB törzstagi követelményeinek **megfelel.**

INTÉZMÉNYI, KARI HATÁROZATOK***A Művészetközvetítő képzési területen, zenekultúra képzési ágban ének-zene alapszakok párhuzamos akkreditációs jelentése***

A plénum a művészetközvetítő képzési területen, zenekultúra képzési ág ének-zene alapszakok párhuzamos akkreditációs jelentését az intézményi és a Művészeti bizottság észrevételeinek jelentésbe való beépítése után jóváhagyta az alábbiak szerint:

2009/6/XII/1. sz. MAB határozat (09.07.03.)

Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2017.

2009/6/XII/2. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A Nyugat-magyarországi Egyetemen az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2012.

2009/6/XII/3. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A Pécsi Tudományegyetemen az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2017.

2009/6/XII/4. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A Szegedi Tudományegyetemen az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2017.

2009/6/XII/5. sz. MAB határozat (09.07.03.)

A Nyíregyházi Főiskolán az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2017.

2009/6/XII/6. sz. MAB határozat (09.07.03.)

Az Eszterházy Károly Főiskolán az ének-zene alapképzésre vonatkozó akkreditáció hatálya az akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén 2017.

A jelentés teljes szövege a MAB honlapján is olvasható (www.mab.hu, Határozatok menüpont).

SZAKLÉTESÍTÉSI ÉS SZAKINDÍTÁSI VÉLEMÉNYEZÉSEK

Támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozat száma
Mk467	MOME	<i>design- és művészetmenedzsment</i> mesterszak létesítés	2009/4/VIII/3.
Mk469	MOME	<i>formatervelés</i> mesterszak létesítés	2009/4/VIII/4.
Mk464	PTE	<i>kulturális meditátor</i> mesterszak létesítés	2009/4/VIII/5.
Mk476	ELTE	<i>afrikanisztika</i> mesterszak létesítés	2009/5/X/11.
Mk477	ELTE	<i>közösségi és civil tanulmányok</i> mesterszak létesítés	2009/5/X/12.
Mk466	MOME	<i>design- és művészetelmélet</i> mesterszak létesítés	2009/5/X/13.
Mk482	MOME	<i>fémművesség</i> mesterszak létesítés	2009/6/XI/14.
Mk484	NymE	<i>erdőmérnök</i> (egységes, osztatlan képzés) mesterszak létesítés	2009/6/XI/17.

Nem támogatott mesterszak képzési és kimeneti követelmények

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Mk478	DE	<i>karbantartómérnök</i> mesterszak létesítés	2009/5/X/10.
Mk463	PPKE	<i>szociálpedagógia</i> mesterszak létesítés	2009/5/X/14.
Mk481	MOME	<i>tárgyalkotás</i> mesterszak létesítés	2009/6/XI/13.
Mk482	MTF	<i>táncelmélet</i> (szakirány: <i>táncelméleti szakiró, táncművészeti producer</i>) mesterszak létesítés	2009/6/XI/15.
Mk480	MTF	<i>táncművészeti menedzser</i> mesterszak létesítés	2009/6/XI/16.

Támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Bs1125	BKF	<i>média design</i> alapszak indítás	2009/5/X/2.
Bs1126	BKF	<i>fotográfia</i> alapszak indítás	2009/5/X/3.
Bs1124	SzTE	<i>informatikus és szakigazgatási agrármérnök</i> (informatika szakirány) alapszak indítás	2009/5/X/8.
Bs1120	NymE	<i>csecsemő- és kisgyermeknevelő</i> alapszak indítás	2009/6/XI/6.
Bs1131	PTE	<i>alkotóművészet és muzikológia</i> (szakirány: <i>elektronikus zenei médiaművészet</i>) alapszak indítás	2009/6/XI/8.
Bs1135	PTE	<i>csecsemő- és kisgyermeknevelő</i> alapszak indítás	2009/6/XI/9.
Bs1121	SzIE	<i>csecsemő- és kisgyermeknevelő</i> alapszak indítás	2009/6/XI/10.

Nem támogatott alapképzési szakindítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Bs1117	GDF	<i>gazdaságinformatikus</i> alapszak indítás	2009/4/VIII/1.
Bs1118	WJLF	<i>pszichológia</i> alapszak indítás	2009/4/VIII/2.
BsBi1119	GTFI	<i>teológus</i> alapszak indítás - magyar és angol nyelven	2009/5/X/4.
Bs1123	MÜTF	<i>műszaki menedzser</i> (projektmenedzser szakirány) alapszak indítás	2009/5/X/5.
Bs1127	NyF	<i>turizmus-vendéglátás</i> (idegenforgalom és szálloda szakirány) alapszak indítás	2009/5/X/6.
Bs1116	SOTER	<i>nemzetközi tanulmányok</i> (nemzetközi szervezetek, EU-integráció szakirány) alapszak indítás	2009/5/X/7.
Bi474szhk.	SE	<i>ápolás és betegellátás</i> (gyógytornász szakirány, székelyhelyen kívül (Lugano) angol nyelven) alapszak indítás	2009/5/X/9.

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Bs1130	KRF	gazdaságinformatikus alapszak indítás	2009/6/XI/4.
Bs1132	NyF	gazdaságinformatikus (szakirány: vállalkozásirányítás) alapszak indítás	2009/6/XI/5.
Bs1128	NymE	üzleti szakoktató (szakirány: vendéglátó és kereskedelmi) alapszak indítás	2009/6/XI/7.
Bs1129	WSÚF	nemzetközi tanulmányok alapszak indítás	2009/6/XI/11.
Bs1134	ZsKF	gazdaságinformatikus (szakirány: üzleti intelligencia) alapszak indítás	2009/6/XI/12.

Támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms1042	BCE	európai és nemzetközi igazgatási mesterszak indítás	2009/4/VIII/6.
MsMi998	ME	földtudományi mérnök (szakirányok: geológusmérnöki, geofizikusmérnöki, geoinformatikusmérnöki) mesterszak indítás magyar és angol nyelven	2009/4/VIII/7.
Ms1038	SSzHF	pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés (szakirány: pasztorális tanácsadás) mesterszak indítás	2009/4/VIII/8.
Ms1037	SzE	vezetés és szervezés (szakirányok: emberi erőforrás-menedzsment és szervezetfejlesztés) mesterszak indítás	2009/4/VIII/9.
Ms1023	DE	növénytermesztő mérnök mesterszak indítás	2009/5/X/16.
Mi484	KE	takarmányozási és takarmánybiztonsági mérnök angol nyelven mesterszak indítás	2009/5/X/18.
Ms1059	KRE	színháztudomány mesterszak indítás	2009/5/X/19.
Ms1071	KRF	turizmus menedzsment mesterszak indítás	2009/5/X/20.
Ms1000	ME	bánya- és geotechnikai mérnök (mélyművelési és alagútépítési, külfejtési és geotechnikai szakmai blokk) mesterszak indítás	2009/5/X/21.
Ms1001	ME	előkészítés-technikai mérnök (nyersanyag-előkészítési és általános eljárástechnikai modulok) mesterszak indítás	2009/5/X/22.
Ms1050	ME	politikatudomány (politikai kommunikáció, elméleti-módszertani szakirányok) mesterszak indítás	2009/5/X/23.
Ms1010	PE	műszaki menedzser mesterszak indítás	2009/5/X/26.
Ms1015	PE	logisztikai menedzsment mesterszak indítás	2009/5/X/27.
Ms1043	PE	MBA mesterszak indítás	2009/5/X/28.
Ms1061	PTE	néprajz (kulturális antropológia szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/31.
Ms1012	SzIE	mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök mesterszak indítás	2009/5/X/32.
Ms1016	ME	mérnökstanár (anyagmérnöki szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/36.
Ms1040	SzTE	vizuális- és környezetkultúra tanár mesterszak indítás	2009/5/X/38.
Ms1052	BCE	településmérnök mesterszak indítás	2009/6/XI/18.
Ms1049	DRHE-DE	pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés (szakirány: pasztorális tanácsadás, pasztorális szervezetfejlesztés) mesterszak indítás	2009/6/XI/21.
MsMi1075	EKF	nemzetközi tanulmányok (szakirányok: regionális és civilizációs tanulmányok, európai tanulmányok) magyar és angol nyelven mesterszak indítás	2009/6/XI/22.
Ms1062	ELTE	néprajz (szakirányok: összehasonlító folklorisztika, európai etnológia) mesterszak indítás	2009/6/XI/23.
Ms1115	MOME	média design mesterszak indítás	2009/6/XI/24.

Kód	Benyújtó	Kérelem címe	Határozatszám
Ms1117	MOME	kerámiatervezés mesterszak indítás	2009/6/XI/25. (megjegyzéssel támogatva)
Ms1067	NyF	nemzetközi tanulmányok (szakirányok: kultúrdiplomácia és kulturális kapcsolatok) mesterszak indítás	2009/6/XI/28.
Ms1055	NymE	erdőmérnök mesterszak indítás	2009/6/XI/29.
Ms1060	NymE	nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterszak indítás	2009/6/XI/30.
Ms1041 kieg	PTE	rekreáció (szakirányok: sportrekreáció, sportturizmus, egészségmegőrzés-rehabilitáció) mesterszak indítás	2009/6/XI/33.
Ms1080	PTE	kerámiatervezés mesterszak indítás	2009/6/XI/34.
Ms1046 mód	SzFE	látványtervező művész (színházi látványtervező, mozgókép látványtervező szakirányok) mesterszak indítás	2009/6/XI/36.
Ms1063 szakir	SzTE	nemzetközi tanulmányok (szakirány: regionális és civilizációs tanulmányok) mesterszak indítás	2009/6/XI/37.
Ms1064	SzTE	kisebbségpolitika mesterszak indítás	2009/6/XI/38.
Ms1030	DE	zenetanár (szakképzettség: zongora-, orgonatanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/39.
Ms1031	DE	(zenetanár (szakképzettség: hegedű-, mélyhegedű-, gordonka-, gordon-, gitártanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/40.
Ms1032	DE	zenetanár (szakképzettség: furulya-, fuvola-, oboa-, klarinét-, fagott-tanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/41.
Ms1033	DE	zenetanár (szakképzettség: szaxofon-, kürt-, trombita-, harsona-, tuba-, ütőhangszertanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/42.
Ms1034	DE	zenetanár (szakképzettség: énektanár) MA indítás	2009/6/XI/43.
Ms1035	DE	zenetanár (szakképzettség: zeneismerettanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/44.
Ms1036	DE	egyházzzenetanár (szakirányok: egyházzene-orgona és egyházzene-kórusvezetés) mesterszak indítás	2009/6/XI/45.
Ms1085	EKF	kémiatanár mesterszak indítás	2009/6/XI/47.
Ms1072	ME	földrajztanár mesterszak indítás	2009/6/XI/48.
Ms1065	NyF	környezettanár mesterszak indítás	2009/6/XI/49.
Ms1024	PTE	zenetanár (szakképzettség: zongora-, orgonatanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/51.
Ms1025	PTE	zenetanár (szakképzettség: gitár-, hegedű-, mélyhegedű-, gordonka-, gordontanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/52.
Ms1026	PTE	zenetanár (szakképzettség: fuvola-, oboa-, klarinét-, fagott-tanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/53.
Ms1027	PTE	zenetanár (szakképzettség: kürt-, trombita-, harsona-, tuba-, ütőhangszertanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/54.
Ms1028	PTE	zenetanár (szakképzettség: énektanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/55.
Ms1017	SzTE	zenetanár (szakképzettség: zongora-, csembaló-, orgona-, hárfatanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/56.
Ms1018	SzTE	(zenetanár (szakképzettség: hegedű-, mélyhegedű-, gordonka-, gordon-, gitártanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/57.
Ms1019	SzTE	zenetanár (szakképzettség: fuvola-, oboa-, klarinét-, fagott-, furulyatanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/58.
Ms1020	SzTE	zenetanár (szakképzettség: kürt-, trombita-, harsona-, tuba-, ütőhangszertanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/59.
Ms1021	SzTE	zenetanár (szakképzettség: énektanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/60.
Ms1022	SzTE	zenetanár (szakképzettség: zeneismerettanár) mesterszak indítás	2009/6/XI/61.

Nem támogatott mesterszak indítási kérelmek

Kód	Benyújtó	A kérelem címe	Határozatszám
Ms1007	BMF	<i>mérnök</i> tanár (környezetmérnöki szakképzettség) mesterszak indítás	2009/4/VIII/10.
Ms1008	DF	<i>kommunikáció</i> tanár mesterszak indítás	2009/4/VIII/11.
Ms1009	DF	<i>ember és társadalom műveltségterületi tanár</i> mesterszak indítás	2009/4/VIII/12.
Ms1014	PTE	<i>környezettan-tanár</i> mesterszak indítás	2009/4/VIII/13.
Ms1002	DE	<i>mérnök informatikus</i> mesterszak indítás	2009/5/X/15.
Ms1048	ELTE	<i>ruszisztika</i> mesterszak indítás	2009/5/X/17.
Mi492	NymE	<i>mezőgazdasági biotechnológus</i> (növényi biotechnológia szakirány) angol nyelven mesterszak indítás	2009/5/X/24.
Ms1011mód	NymE	<i>rekreáció</i> (sportrekreáció-sportturizmus szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/25.
Ms1054	PE	<i>kertészmérnök</i> mesterszak indítás	2009/5/X/29.
Ms1029	PTE	<i>klasszikus hangszerművész</i> (fagott szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/30.
Ms1051	GFHF	<i>etikatanár</i> mesterszak indítás	2009/5/X/33.
Ms1044	NymE	<i>közgazdász</i> tanár (kereskedelem és marketing szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/34.
Ms1045	NymE	<i>közgazdász</i> tanár (vállalkozási ismeretek szakirány) mesterszak indítás	2009/5/X/35.
Ms1047	PPKE	<i>etikatanár</i> mesterszak indítás	2009/5/X/37.
Ms1069	DF	<i>regionális és környezeti gazdaságtan</i> (szakirány: területfejlesztés) mesterszak indítás	2009/6/XI/19.
Ms1070	DF	<i>mérnök informatikus</i> (szakirány: intelligens beágyazott rendszerek) mesterszak indítás	2009/6/XI/20.
Ms1057	MTF	<i>táncművészeti menedzser</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/26. (2009/6/XI/16. sz. határozatában a szak létesítését a MAB nem támogat)
Ms1058	MTF	<i>táncelmélet</i> (szakirányok: táncelméleti szakiró, táncművészeti producer) mesterszak indítás	2009/6/XI/27. (2009/6/XI/15. határozatában a szak létesítését a MAB nem támogatta)
Ms1073	NymE	<i>regionális és környezeti gazdaságtan</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/31.
Ms1074	NymE	<i>környezetgazdálkodási agrármérnök</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/32.
Ms1039kieg	SE	<i>ápolás</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/35.
Ms1084	EKF	<i>biológiatanár</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/46.
Ms1066	NyF	<i>család és gyermekvédő tanár</i> mesterszak indítás	2009/6/XI/50.

AKKREDITÁCIÓS ÉRTESÍTŐ

a MAGYAR FELSŐOKTATÁSI AKKREDITÁCIÓS BIZOTTSÁG
hivatalos lapja

Szerkeszti: a MAB titkársága
1061 Budapest, Király u. 16.
Telefon: 344-0314
Fax: 344-0313
E-mail: muharine@mab.hu
INTERNET: <http://www.mab.hu>

Felelős kiadó: Szántó Tibor
Szerkesztő: Muhariné Szabó Szilvia

© Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

HU-ISSN 1416–5899

A nyomdai munkálatokat a CYPRESS Nyomdai Szolgáltató Kft. végezte
Felelős vezető: Ónodi Róbert

Megjelent: 2009. augusztus hónapban

Terjeszti a MAB Titkársága